
VŠEOBECNÉ POJISTNÉ PODMÍNKY „Z“

pro pojištění záruk spojených s vývozem a investicemi

Tyto Všeobecné pojistné podmínky nabývají účinnosti dnem 1. 4. 2023

Článek I. – Základní ustanovení

1. Tyto Všeobecné pojistné podmínky „Z“ (dále jen „**pojistné podmínky**“) upravují podmínky pojištění záruk spojených s vývozem a investicemi poskytnutých v souvislosti s podmínkami získání nebo plnění smlouvy o vývozu nebo uskutečněním investice (dále jen „**pojištění**“). Pojistné podmínky tvoří nedílnou součást smlouvy.
2. Pojištění poskytuje Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s., v souladu se zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“).
3. Pojistitel má právo odmítnout pojištění v případě, že příkazce nebo osoba jednající jménem příkazce při sjednání smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo uskutečněním investice porušil ustanovení zvláštního zákona¹.
4. Pojištění podle těchto pojistných podmínek se uzavírá jako pojištění škodové.
5. Pro pojištění podle těchto pojistných podmínek se nepoužijí ustanovení § 2791, 2792 a 2805 občanského zákoníku.

¹ § 331 a násl. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Článek II. – Vymezení pojmů

Pro účely pojistných podmínek a pojistné smlouvy se rozumí:

- a) **pojistitelem** Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.,
- b) **pojištěným** banka, pojišťovna nebo zajišťovna, poskytující záruku za závazky příkazce (ručitel),
- c) **pojistníkem** osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu,
- d) **oprávněnou osobou** osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění,
- e) **příkazcem** vývozce nebo investor, za kterého pojištěný poskytuje záruku,
- f) **beneficientem** osoba, v jejíž prospěch je záruka poskytnuta (zpravidla dovozce nebo vypisovatel soutěže) nebo osoba, kterou beneficiant pověřil výkonem svých práv vyplývajících ze záruky (zpravidla banka nebo jiná finanční instituce),
- g) **dovozcem** zahraniční osoba, která uskutečňuje nebo bude uskutečňovat dovoz z České republiky,
- h) **investicí** finanční prostředky nebo jiné peníze ocenitelné hodnoty nebo majetková práva vynaložená na dobu nejméně tří let právnickou osobou se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společností, za účelem založení, získání právnické osoby nebo zvýšení podílu v právnické osobě se sídlem mimo území České republiky nebo za účelem rozšíření podnikání této právnické osoby,
- i) **investorem** osoba, která vynakládá investici, a to buď právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,
- j) **zárukou** finanční záruka za splnění předmětného závazku příkazce souvisejícího s vývozem nebo uskutečněním investice, která vzniká písemným prohlášením pojištěného (výstavce) v záruční listině, že uspokojí beneficianta (věřitele) do výše určité peněžní částky podle obsahu a podmínek záruční listiny; zárukou je ve smyslu pojistných podmínek záruka přímá i nepřímá. Pojištění podle pojistných podmínek se vztahuje na následující typy záruk:
 1. **Záruka za nabídku (vádium)** „bid bond“, „provisional guarantee“
Závazek pojištěného uhradit za příkazce stanovenou částku v případě, že příkazce neuzavře smlouvu o vývozu, resp. nesplní podmínky nabídky, která byla v soutěži vybrána (přijata).
 2. **Akontační záruka** „advance payment bond“, „advance payment guarantee“
Závazek pojištěného, že v případě, kdy příkazce nesplní podmínky smlouvy o vývozu především z hlediska objemových parametrů, vrátí beneficiantovi platby, které tento poskytl příkazci jako akontaci (platbu předem).
 3. **Záruka za řádné provedení smlouvy o vývozu** „kauční záruka“, „performance bond“
Závazek pojištěného uhradit za příkazce stanovenou částku v případě, že příkazce nesplní podmínky smlouvy o vývozu, především z hlediska termínu dodávek, kvality a výkonových parametrů. Ručení se zpravidla vztahuje na období do kvalitativní přejímky, resp. může krytí i celou dobu platnosti technické záruky za zařízení.

4. Jiný druh záruky

Předmětem pojištění může být i jiný druh záruky poskytnuté pojištěným za závazky příkazce vůči beneficiantovi, související s plněním povinností příkazce podle smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem (např. subdodavatelské smlouvy nutné k uskutečnění vývozu) nebo záruka za smluvní závazky vztahující se k uskutečnění investice (např. smlouva o výstavbě investice, smlouva na prodej výstupů z investice či finanční závazek vůči subdodavatelům pro investici nebo jiným věřitelům), stanoví-li tak pojistná smlouva.

Konkrétní obsah a podmínky záruky upravuje pojistná smlouva.

- k) **smlouvou o vývozu** smlouva uzavřená mezi příkazcem a dovozcem, za jejíž plnění nebo v souvislosti s ní poskytuje pojištěný záruku; tato smlouva musí upravit zejména přechod práv, platební podmínky, příp. způsob financování,
- l) **vývozem** dodání zboží nebo poskytnutí služeb nebo dodání zboží a poskytnutí služeb dovozci podle smlouvy o vývozu za účelem užití mimo území České republiky,
- m) **vývozcem** osoba, která uskutečňuje vývoz, a to buď fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, a která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,
- n) **zahraniční osobou** fyzická osoba, která nemá trvalý pobyt na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky,
- o) **zahraniční společností** právnická osoba se sídlem v zahraničí, kterou právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, ovládá tím, že se na základním kapitálu společnosti přímo či nepřímo podílí z více než 50 % nebo kontroluje nadpoloviční většinu hlasovacích práv spojených s účastí na základním kapitálu společnosti nebo může jmenovat většinu členů představenstva, dozorčí rady nebo správní rady nebo jiného obdobného vedoucího orgánu společnosti,
- p) **spoluúčastí** podíl oprávněné osoby na škodách krytých pojištěním vyjádřený v procentech, na který není pojištěný oprávněn sjednat jiné pojištění.

Článek III. – Předmět pojištění

1. Předmětem pojištění je finanční záruka poskytnutá v souvislosti s podmínkami získání nebo plnění smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo v souvislosti s uskutečněním investice. Pojištění kryje riziko neoprávněného čerpání záruky a fakultativně též riziko oprávněného čerpání záruky. O pojištění proti oprávněnému čerpání záruky rozhodne pojistitel na základě posouzení vývozního případu, popř. investice a prokázaných schopností příkazce splnit závazky vyplývající ze smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo z podmínek soutěže, popř. uskutečněním investice. V případě částečného čerpání záruky je pojištěno každé toto částečné čerpání až do celkové výše záruky.

2. Pojištění dále kryje kurzové riziko pohybu měnového kurzu české koruny vůči měně, v níž je záruka poskytnuta, v případě pojistného plnění (článek VIII. odst. 12).
3. Podle podmínek a v rozsahu stanoveném v pojistné smlouvě jsou předmětem pojištění rovněž náklady pojištěného spojené s uplatněním nároku z pojištěné záruky v průběhu čekací doby (dále jen „**náklady na refinancování**“).
4. Podmínkami pojištění jsou zejména:
 - a) jednoznačná povinnost příkazce zajistit beneficiantovi poskytnutí záruky podle podmínek smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo dle podmínek soutěže, popř. uskutečnění investice,
 - b) hodnota poskytnuté záruky nepřesahuje procentní podíl z kupní ceny obvyklý pro jednotlivé typy záruk podle mezinárodních obchodních zvyklostí,
 - c) záruka není v rozporu s mezinárodními obchodními zvyklostmi; pokud se samotná záruka odvolává na jednotná pravidla pro záruky, vydaná Mezinárodní obchodní komorou pro jednotlivé typy záruk, nesmí být s nimi v rozporu.
5. Pojistná hodnota nezahrnuje výdaje za poskytnutí záruky, výdaje související s navazujícím vývozním úvěrem nebo s jiným pojištěním nebo financováním (např. pojistné za pojištění navazujícího vývozního úvěru, bankovní a jiné poplatky), resp. investicí, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.

Článek IV. – Smlouva o příslibu pojištění

1. Ve smlouvě o příslibu pojištění se pojistitel zavazuje uzavřít po splnění dohodnutých podmínek a v dohodnuté době pojistnou smlouvu a zabezpečit rezervaci potřebné pojistné kapacity.
2. Žadatel o pojištění je povinen zaplatit poplatek za poskytnutí příslibu pojištění stanovený ve smlouvě o příslibu pojištění.
3. Pojistitel není povinen uzavřít pojistnou smlouvu, došlo-li, podle uvážení pojistitele, k významné změně podmínek a okolností zvyšujících rizikovost pojištění, z nichž pojistitel vycházel při uzavření smlouvy o příslibu pojištění, zejména k výraznému zhoršení finanční situace žadatele, příkazce nebo beneficianta, k výrazným změnám podmínek smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo podmínek soutěže, resp. uskutečnění investice, během doby platnosti smlouvy o příslibu pojištění nebo k výraznému zhoršení rizikosti země nebo teritoria souvisejícího s plněním smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo s uskutečněním investice.
4. Žadatel je po dobu platnosti smlouvy o příslibu pojištění vázán povinnostmi podle pojistných podmínek obdobně jako pojištěný.
5. Práva a povinnosti smluvních stran ze smlouvy o příslibu pojištění se řídí ustanoveními občanského zákoníku, zejména pak ustanoveními § 1785 až 1788 o smlouvě o smlouvě budoucí.

Článek V. – Pojistná smlouva

1. Pojistná smlouva stanoví mimo obvyklé náležitosti zejména počátek a zánik pojištění v návaznosti na podmínky záruky, soutěže a smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, resp. na podmínky investice, výši pojistného a spoluúčasti pojištěného a určení osoby beneficianta.
2. Pojistná smlouva musí být podepsána pojistitelem, pojištěným a příkazcem a je závazná pro všechny smluvní strany. Příkazce svým podpisem uznává svá práva a povinnosti a bere na vědomí možnost postihu v případě, že zaviní čerpání záruky ve smyslu článku XII.
3. Nestanoví-li pojistná smlouva jinak, je pojistník povinen zaplatit sjednané pojistné jednorázově, a to v době určené pojistnou smlouvou. Výše pojistného se sjedná v závislosti na rozsahu pojištěného rizika, ohodnocení charakteru a rizikivosti beneficianta a příkazce, hodnocení rizikivosti země nebo teritoria souvisejících s plněním smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, resp. uskutečněním investice, podmínek soutěže, druhu záruky a výši spoluúčasti. Sjednaná výše pojistného již v sobě zahrnuje možné zvýšení nebo snížení pojistného rizika a je neměnná po celou dobu trvání pojištění. Pojistným rizikem se v této souvislosti rozumí klasifikace zemí podle míry exportního úvěrového rizika, resp. zařazení zemí do jednotlivých rizikových kategorií stanovených pojistitelem.
4. Vzájemné peněžní závazky mezi pojistitelem a pojištěným jsou splatné v českých korunách, nestanoví-li pojistná smlouva jinak. K přepočtu z jiné měny pro účely určení výše pojistného se použije kurz sjednaný v pojistné smlouvě, jinak kurz České národní banky platný v den uzavření pojistné smlouvy.
5. Pojistné, poplatek za poskytnutí příslibu pojištění, jakož i jiné peněžní závazky se hradí na základě faktury vystavené pojistitelem, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
6. V případě odchylné úpravy v pojistné smlouvě má vždy přednost znění pojistné smlouvy před zněním pojistných podmínek.
7. Přijetí nabídky pojistné smlouvy s dodatkem nebo odchylkou, i když podstatně nemění podmínky nabídky, dle § 1740 odst. 3 občanského zákoníku, je vyloučeno.

Článek VI. – Trvání pojištění (pojistná doba)

1. Pojištění vzniká dnem zaplacení pojistného, pokud pojistná smlouva nestanoví den dřívější, nejdříve však dnem uzavření pojistné smlouvy. Pojistná smlouva může stanovit v návaznosti na podmínky záruky další podmínky pro vznik pojištění.
2. Kromě případů stanovených v obecně závazných právních předpisech, v pojistné smlouvě nebo v ostatních ustanoveních pojistných podmínek, zaniká pojištění též uplynutím doby, na kterou je záruka poskytnuta, nebo zánikem závazku zajištěného zárukou.
3. Pojištění nezaniká dnem odmítnutí pojistného plnění (není-li v pojistné smlouvě sjednáno jinak).

Článek VII. – Pojistná událost

1. Příčinami pojistné události jsou neoprávněné čerpání záruky a oprávněné čerpání záruky, je-li v pojistné smlouvě sjednáno.
2. Neoprávněným čerpáním záruky se rozumí:
 - a) neoprávněné čerpání záruky beneficentem, aniž by příkazce porušil svoje povinnosti vyplývající ze smlouvy o vývozu, jiné příslušné smlouvy související s vývozem, resp. s investicí nebo z podmínek soutěže,
 - b) teritoriální (politická) a jiná nekomerční rizika, která vyplývají z politických a hospodářských událostí a opatření v zemi sídla beneficenta, resp. ve třetí zemi, která z hlediska příkazce a beneficenta mají povahu vyšší moci, a která způsobila neoprávněné čerpání záruky. Jde o takové čerpání záruky, ke kterému došlo v důsledku některé z následujících příčin:
 1. politické události v zemi sídla beneficenta jako je válka, občanská válka, revoluce, povstání, občanské nepokoje, stávková atd.,
 2. administrativní rozhodnutí orgánů státu beneficenta,
 3. administrativní a politická opatření ve třetích zemích, jejichž prostřednictvím se uskutečňuje vývoz, jiná smlouva související s vývozem, investice, resp. soutěž,
 4. jakékoliv opatření nebo rozhodnutí vlády země pojistitele nebo pojistníka, popřípadě pojištěného, včetně opatření a rozhodnutí Evropského společenství za podmínky, pokud je země pojistníka, popřípadě pojištěného členským státem Evropské unie, týkající se obchodu mezi členským státem a třetími zeměmi, pokud jeho účinky nejsou kryty jiným způsobem příslušnou vládou,
 5. přírodní katastrofa, v jejímž důsledku došlo ke znemožnění splnění smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, nebo podmínek soutěže, resp. uskutečnění investice.
3. Oprávněným čerpáním záruky je čerpání z důvodu nesplnění podmínek smlouvy o vývozu, jiné příslušné smlouvy související s vývozem nebo s investicí, resp. podmínek soutěže příkazcem. Z pojištění proti oprávněnému čerpání záruky je vyloučeno čerpání záruky v důsledku:
 - a) svévolného rozhodnutí pojištěného bez objektivních ekonomických důvodů, jehož vědomým přímým důsledkem je, že příkazce nesplnil smlouvu o vývozu, jinou příslušnou smlouvu související s vývozem nebo s investicí, nebo nesplnil podmínky soutěže,
 - b) věcných nebo právních vad pojištěné záruky, zaviněných pojištěným.
4. Pojistná událost vznikne uplynutím čekací doby v trvání tří měsíců ode dne doručení oznámení pojistiteli o existenci příčiny pojistné události podle odstavce 2 a 3 na formuláři pojistitele Oznámení o hrozbě pojistné události.
5. V průběhu čekací doby je pojištěný povinen podniknout veškerá účelná opatření k tomu, aby dosáhl zaplacení své pojištěné pohledávky od příkazce, resp. vrácení nevyužité záruky od beneficenta.
6. Pojistitel může jednostranným prohlášením čekací dobu zkrátit.

Článek VIII. – Pojistné plnění

1. Pojistiteli vznikne povinnost poskytnout pojistné plnění vznikem pojistné události.
2. Pojistitel neposkytne pojistné plnění, pokud výše čerpané pojištěné záruky nepřesáhne částku padesát tisíc korun českých, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
3. Pojistiteli nevznikne povinnost poskytnout pojistné plnění, pokud pojištěný doručí pojistiteli Oznámení o hrozbě pojistné události později než šest měsíců ode dne čerpání záruky z příčin podle článku VII. odst. 2 nebo 3.
4. Pojistitel je povinen bez zbytečného odkladu poté, kdy obdrží Oznámení o hrozbě pojistné události, zahájit šetření nutné k potvrzení nároku pojištěného a k zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit. Pojistitel ukončí šetření, bude-li to možné nebo nedohodnou-li se strany jinak, do jednoho měsíce ode dne vzniku pojistné události. Výsledky šetření uvede pojistitel v Rozhodnutí o pojistném plnění.
5. Pro účely šetření pojistné události a zjištění výše čerpané částky je pojištěný povinen doložit pojistiteli příslušnými doklady, listinami a jinými důkazy pro pojistitele rozumně uspokojivými veškeré skutečnosti rozhodné pro vznik a výši jeho nároku na výplatu pojistného plnění, zejména vznik pojistné události a důvod jejího vzniku, výši čerpání záruky, doklady o zaplacení pojistného. Pojištěný je dále povinen předložit platnou pojistnou smlouvu nebo pojistku spolu s veškerými dalšími doklady a údaji, které si pojistitel vyžádá. V případě pojistné události z titulu oprávněného čerpání záruky je pojištěný také povinen prokázat platnost smlouvy o vývozu příp. jiné příslušné smlouvy, se kterou záruka souvisí, příp. platnost smlouvy (smluv) o investici v okamžiku čerpání pojištěné záruky, resp. v případě pojištění záruky za nabídku prokázat, že příkazce nesplnil podmínky nabídky.
6. Pojistitel si vyhrazuje právo ověřit si pravdivost a přesnost předložených dokladů a všech pojištěným uváděných údajů a informací, které pojistitel považuje pro účely šetření za významné či nutné.
7. Pro účely zjištění výše pojistného plnění se jako základ stanoví částka, která byla čerpána beneficentem z pojištěné záruky snižená o veškerá plnění přijatá pojištěným na úhradu nebo ke krytí čerpané částky před dnem rozhodnutí o pojistném plnění, pokud tato plnění přímo nesnižují částku čerpanou ze záruky. Předmětem pojistného krytí není ušlý zisk pojištěného.
8. Čerpání záruky ve výši podle odstavce 7 tohoto článku se snižuje o výši vzájemných započitatelných pohledávek beneficenta a pojištěného, jejichž oprávněnost pojištěný uznal anebo které byly beneficentovi pravomocně přiznány v soudním či rozhodčím řízení, nestanoví-li pojistná smlouva jinak.
9. Pojistné plnění se stanoví ve výši čerpání záruky stanovené podle odstavce 7 tohoto článku a snížené podle odstavce 8 tohoto článku a dále snížené o výši sjednané spoluúčasti pojištěného.
10. Nestanoví-li pojistná smlouva jinak, činí spoluúčast:
 - a) nejméně 5 % v případech neoprávněného čerpání záruky,
 - b) nejméně 10 % v případě oprávněného čerpání záruky za nabídku, akontační záruky a jiného druhu záruky související s vývozem nebo s uskutečněním investice, pokud nemá charakter záruky za řádné provedení,

- c) nejméně 20 % u oprávněného čerpání záruky za řádné provedení smlouvy o vývozu či jiné příslušné smlouvy související s vývozem nebo s uskutečněním investice.
11. Pokud se po výplatě pojistného plnění prokáže skutečnost zakládající jinou příčinu vzniku pojistné události v souladu s článkem VII. odst. 2 nebo 3, než která vedla k přiznání nároku na pojistné plnění, dojde mezi pojištěným a pojistitelem k vyrovnání příslušné spoluúčasti, pokud tato skutečnost nezakládá nárok pojistitele na vrácení pojistného plnění v souladu s článkem XIII. odst. 1 písm. f).
 12. Pojistné plnění se poskytuje v české měně. Vzhledem k čl. III. odst. 2 se pro přepočítání z jiné měny použije kurz České národní banky platný ke dni rozhodnutí o pojistném plnění.
 13. Pojistné plnění je splatné do patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění.

Článek IX. – Výluky z pojištění, odmítnutí a snížení pojistného plnění

1. Pojistiteli nevzniká povinnost poskytnout pojistné plnění (výluky z pojištění):
 - a) pokud dojde bez předchozího písemného souhlasu pojistitele k převodu práv vyplývajících ze záruky na třetí osobu,
 - b) jestliže bez předchozího písemného souhlasu pojistitele se za trvání pojištění stanou pojištěný a příkazce ekonomicky nebo personálně propojenými osobami, kdy jedna osoba se podílí přímo nebo nepřímo na vedení, kontrole nebo základním kapitálu druhé osoby. Účastí na základním kapitálu se rozumí držení akcií nebo podílu představujících nejméně 10 % základního jmění příslušné osoby.
2. Pojistitel má právo odmítnout pojistné plnění:
 - a) pokud oprávněná osoba uvede při uplatňování práva na pojistné plnění vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události nebo podstatné údaje týkající se této události zamlčí,
 - b) v dalších případech stanovených občanským zákoníkem.
3. Pojistitel má právo snížit v odpovídajícím rozsahu pojistné plnění, pokud bylo čerpání ze záruky přímo či nepřímo způsobeno:
 - a) pojištěným nebo jeho zástupci, zejména porušením podmínek záruky nebo porušením právních předpisů platných v zemi beneficianta nebo v zemi, jejímž prostřednictvím byla (popřípadě měla být) provedena platba,
 - b) aplikací jakéhokoli ustanovení záruky nebo související dokumentace uzavřené nebo poskytnuté pojištěným, které omezuje práva pojištěného nebo možnost jejich uplatnění a vymáhání,

- c) následnou dohodou mezi pojištěným a beneficiem po datu poskytnutí záruky, která rozšiřuje čerpání záruky,
- d) pokud pojištěný porušil povinnosti vůči pojistiteli stanovené v pojistné smlouvě, pojistných podmínkách a příslušných ustanoveních obecně závazných právních předpisů týkajících se pojištění a toto porušení mělo podstatný vliv na vznik pojistné události, její průběh nebo na zvětšení rozsahu jejích následků anebo na zjištění nebo určení výše pojistného plnění,
- e) v dalších případech stanovených občanským zákoníkem.

Článek X. – Převod práv

1. Současně s částečnou nebo úplnou výplatou pojistného plnění je pojistitel oprávněn požadovat, aby na něho pojištěný převedl, postoupil anebo mu jinak přenechal způsobem účinným vůči příkazci a/nebo beneficiem peněžní nároky vůči příkazci a/nebo beneficiem. Pojištěný je povinen na žádost pojistitele s tímto současně převést, postoupit anebo jinak přenechat všechna práva s těmito nároky spojená, zejména práva ze záruk nebo jiných forem zajištění.
2. Pojištěný je bez ohledu na postoupení nároků povinen umožnit pojistiteli vymáhat pojištěné pohledávky z čerpané záruky. Za tím účelem je pojištěný povinen bez zbytečného odkladu předat pojistiteli veškeré dokumenty vztahující se k záruce a poskytnout pojistiteli potřebnou součinnost.
3. Z důvodů účelnosti vymáhání pojištěné pohledávky nebo zjednodušení právního postupu může pojistitel pověřit pojištěného nebo jím určenou osobu vymáháním pojištěných pohledávek z čerpané záruky. Pojistitel se zavazuje uhradit pojištěnému účelně vynaložené náklady na vymáhání pojištěné pohledávky, a to na základě jejich řádného vyúčtování a doložení ze strany pojištěného.
4. Plnění poskytnutá příkazcem, beneficiem nebo třetí osobou na úhradu pojištěné pohledávky poté, co pojistitel poskytl pojistné plnění, náleží pojistiteli a pojištěný je povinen o těchto plněních pojistitele neprodleně informovat a postoupit tato plnění pojistiteli do pěti dnů od jejich obdržení.
5. Pokud nebudou z důvodů účelnosti vymáhání pojištěné pohledávky převedena dle odst. 1 práva pojištěného na pojistitele smlouvou o postoupení pohledávky, uzavřou pojištěný a pojistitel smlouvu o úpravě práv a povinností, v níž upraví vzájemná práva a povinnosti při vymáhání pojištěné pohledávky.

Článek XI. – Práva a povinnosti pojištěného

1. Pojištěný má právo:
 - a) na pojistné plnění vznikem pojistné události, je-li současně oprávněnou osobou,
 - b) s předchozím písemným souhlasem pojistitele postoupit pojištěné pohledávky na třetí osobu, zřídit zástavní právo k pojištěným pohledávkám nebo tyto pojištěné pohledávky jiným způsobem zatížit,
 - c) požadovat, aby pojistitel provedl náležitě šetření nutné ke zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit, uvedl výsledky šetření v rozhodnutí o pojistném plnění a seznámil pojištěného s jeho obsahem,
 - d) na výplatu přiznaného pojistného plnění ve lhůtě patnácti dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění.
2. Pojištěný je povinen:
 - a) postupovat při poskytnutí záruky s náležitou péčí a obezřetností a při zohlednění mezinárodních pravidel pro záruky,
 - b) sjednat s příkazcem, za účelem kontroly plnění smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, resp. plnění podmínek soutěže, popř. uskutečnění investice, způsob předkládání příslušných dokladů, které tyto skutečnosti dokumentují; pojistitel přitom neodpovídá za obsah a formu těchto smluv a dokumentů,
 - c) při pojištění oprávněného čerpání záruky, pokud se záruční listina odvolává na Jednotná pravidla pro záruky vyplatitelné na požádání, publikace č. 758 vydaná Mezinárodní obchodní komorou v Paříži, uvést v záruční listině jako podmínku čerpání záruky povinnost beneficianta předložit písemné prohlášení o důvodu čerpání záruky, v případě záruky za nabídku prohlášení beneficianta, že příkazce neuzavřel smlouvu o vývozu, resp. nesplnil podmínky nabídky, která byla v soutěži vybrána, popř. jiné prohlášení uvedené v pojistné smlouvě; další podrobnosti mohou být upraveny v pojistné smlouvě,
 - d) při pojištění proti riziku oprávněného čerpání záruky, na kterou se nevztahuje písm. c), oznámit ve spolupráci s příkazcem důvod čerpání a prokázat, že smlouva o vývozu nebo jiná smlouva související s vývozem nebo s investicí, se kterou záruka souvisí, byla v okamžiku čerpání platná, resp. v případě pojištění záruky za nabídku prokázat, že příkazce nesplnil podmínky nabídky,
 - e) informovat pojistitele bez zbytečného odkladu o všech požadavcích beneficianta na změny záruky, o kterých se pojištěný dozví a které by mohly mít vliv na její čerpání,
 - f) poskytovat pojistiteli pravdivé a přesné informace o své ekonomické situaci, finančním a právním stavu a všechny informace, které jsou mu známy o ekonomické situaci, finančním a právním stavu příkazce, a to i bez vyzvání pojistitele,

- g) vydat záruku odpovídající podmínkám smlouvy o vývozu, jiné příslušné smlouvy související s vývozem, resp. podmínkám soutěže, popř. uskutečnění (trvání) investice,
 - h) neprodleně informovat pojistitele o všech okolnostech, které jsou pojištěnému známy a které mohou vést ke vzniku pojistné události nebo zvýšení jejího rozsahu nebo mohou ovlivnit závazky pojistitele plynoucí z pojistné smlouvy,
 - i) nesjednat na spoluúčast další pojištění,
 - j) bez zbytečného odkladu, nejpozději do 5 pracovních dnů od zjištění, oznámit pojistiteli písemně vznik hrozby pojistné události a následně předat zprávu o příčinách, okolnostech a rozsahu skutečné nebo hrozící pojistné události,
 - k) koordinovat s pojistitelem postup za účelem odvrácení hrozby pojistné události nebo zmírnění jejích následků a činit veškeré kroky vůči beneficiantovi nebo příkazci s předchozím souhlasem pojistitele; pokud pojistitel ve lhůtě 10 pracovních dnů od obdržení žádosti pojištěného nesdělí pojištěnému své vyjádření k navrženému postupu nebo se s pojištěným nedohodne na jiné lhůtě, ve které mu své vyjádření poskytne, má se za to, že s navrženým postupem vyjádřil souhlas,
 - l) ověřit reálnost a ziskovost kalkulace nákladů na uskutečnění vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo na uskutečnění investice a zajištění dostatečného rozsahu zdrojů na financování výroby pro vývoz, případně ověřit i další rizika spojená s uskutečněním vývozu, jiné smlouvy související s vývozem nebo s investicí, pokud si to pojistitel vyžádá; tato ověření může pojištěný smluvně zajistit u třetí osoby, jejíž výběr schválil pojistitel; další podrobnosti stanoví pojistná smlouva; v případě že pojištěný zajistí tuto povinnost u třetí osoby, je povinen smluvně zabezpečit odpovědnost této třetí osoby za řádné splnění její povinnosti,
 - m) při pojištění akontační záruky kontrolovat účelovost čerpání a využití akontace příkazcem,
 - n) uzavřít současně s výplatou pojistného plnění na návrh pojistitele smlouvu o postoupení pohledávky, za niž pojistitel poskytne pojistné plnění, nebo v souladu s článkem X. uzavřít smlouvu o úpravě práv a povinností,
 - o) vrátit pojistiteli již vyplacené pojistné plnění, pokud pojištěný znemožnil uplatnění práv postoupených pojistiteli nebo jejichž postoupení pojistiteli odmítl nebo neumožnil pojistiteli jejich řádné uplatnění nebo ztížil dobytost pojištěných pohledávek, za něž pojistitel vyplatil pojistné plnění,
 - p) vrátit pojistiteli pojistné plnění, pokud bylo vyplaceno, aniž pojištěnému vznikl nárok na výplatu pojistného plnění nebo tento nárok dodatečně pominul,
 - q) vrátit pojistiteli vyplacené pojistné plnění a náhradu škody, která mu vznikla v případě, že plnění bylo poskytnuto na základě neúplných anebo nepravdivých informací nebo vyšlo najevo, že došlo k okolnostem podle článku IX.
3. Bez předchozího písemného souhlasu pojistitele pojištěný nesmí:
- a) dohodnout s beneficiantem změnu podmínek záruky,
 - b) postoupit nároky plynoucí z pojistné smlouvy třetí osobě.

Článek XII. – Povinnosti příkazce

1. Příkazce je povinen poskytovat pojistiteli veškerou součinnost a informace ve věci pojištěné záruky a smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, resp. investicí, v souvislosti s níž je záruka poskytnuta, a informovat pojistitele bez zbytečného odkladu o všech požadavcích beneficianta na změny smlouvy o vývozu, jiné příslušné smlouvy související s vývozem, popř. uskutečněním investice, které by mohly mít vliv na čerpání záruky.
2. V případě čerpání záruky beneficentem je příkazce povinen:
 - a) poskytnout pojistiteli stanovisko k důvodům a oprávněnosti čerpání záruky a doložit jej na vyžádání pojistitele příslušnou dokumentací,
 - b) v případě neoprávněného čerpání provádět podle pokynů pojistitele veškeré kroky vůči beneficentovi, příp. třetí osobě, která čerpání záruky svým rozhodnutím způsobila, vedoucí k zpětnému vymožení čerpané částky,
 - c) na žádost pojistitele podniknout vůči beneficentovi právní kroky vedoucí k prokázání neoprávněnosti čerpání záruky a povinnosti beneficianta vrátit čerpanou částku.
3. V případě oprávněného čerpání záruky se příkazce zavazuje uhradit pojištěnému veškeré plnění ze záruky poskytnuté pojištěným a náklady, které pojištěnému vznikly v souvislosti s čerpáním záruky beneficentem.
4. Po vyplacení pojistného plnění pojištěnému v případě oprávněného čerpání záruky může pojistitel uplatnit vůči příkazci nebo jeho právnímu nástupci nárok na náhradu škody (dále jen „Postih“) způsobenou příkazcem nebo osobou, na niž převedl práva a povinnosti ze smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, nebo s uskutečněním investice. Právo pojistitele na postih příkazce se řídí rekurzním prohlášením příkazce a příslušnými ustanoveními obecně závazných právních předpisů.
5. Postih se uplatní zejména:
 - a) při nedodržení podmínek soutěže nebo neuzavřením smlouvy o vývozu, přestože nabídka byla v soutěži úspěšná,
 - b) při chybné technické a finanční koncepci smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, resp. finanční koncepci investice, chybném ocenění nákladů spojených s jejich uskutečněním,
 - c) při porušení podmínek smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, nebo podmínek uskutečnění investice ze strany příkazce, zejména nedodržením dodací lhůty, druhu, množství a kvality vyváženého zboží nebo služeb, nedodržením výkonových parametrů dodaného výrobku nebo zařízení, nesplněním podmínek záruky za dodané výrobky,
 - d) při přijetí takových podmínek smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, nebo podmínek investice, které se výrazně odchylují od mezinárodních obchodních zvyklostí a znamenají mimořádné omezení práva příkazce v případě pojistné události (např. nezvyklý postih, neopodstatněná možnost odstoupení od smlouvy o vývozu ze strany beneficianta),

- e) u pojištění záruky za řádné provedení smlouvy o vývozu nebo jiné smlouvy související s vývozem nebo s uskutečněním investice, při porušení norem a zvyklostí mezinárodního práva týkajících se podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, kterými je Česká republika vázána², zaviněním příkazce nebo osoby jednající jménem příkazce při sjednání smlouvy o vývozu nebo jiné příslušné smlouvy související s vývozem či s uskutečněním investice,
 - f) v případě neoprávněného čerpání záruky beneficentem, nepodá-li příkazce návrh na zahájení soudního nebo jiného řízení proti beneficentovi o zaplacení částky ve výši odpovídající neoprávněnému čerpání záruky,
 - g) pokud příkazce, v rámci své povinnosti poskytnout součinnost pojištěnému při jeho plnění povinností podle čl. XI. odst. 2 písm. d) a VIII. odst. 5 pojistných podmínek, neoznámí důvody čerpání ze záruky a nesdělí další informace nezbytné pro prokázání, že smlouva o vývozu nebo příslušná smlouva související s vývozem či s uskutečněním investice byla v okamžiku čerpání záruky platná, resp. v případě pojištění záruky za nabídku neoznámí, že příkazce nesplnil podmínky nabídky, nebo pokud jsou tyto příkazcem poskytnuté informace nepravdivé.
6. Ustanovení o postihu příkazce žádným způsobem neomezují práva vůči příkazci, která na pojistitele přešla nebo mu byla převedena pojištěným v souvislosti s výplatou pojistného plnění.

Článek XIII. – Práva a povinnosti pojistitele

1. Pojistitel má zejména právo:
- a) na pojistné za dobu trvání pojištění,
 - b) sjednat s příkazcem, za účelem kontroly plnění smlouvy o vývozu, jiné smlouvy související s vývozem, resp. plnění podmínek soutěže, popř. uskutečnění investice, způsob předkládání příslušných dokladů, které tyto skutečnosti dokumentují; pojistitel přitom neodpovídá za obsah a formu těchto smluv a dokumentů,
 - c) ověřit si pravdivost a přesnost předložených dokladů a všech pojištěným uváděných údajů a informací při respektování obecně závazných předpisů o bankovním a obchodním tajemství,
 - d) požadovat na pojištěném řádné uplatnění nároků vůči beneficentovi, příkazci nebo třetím osobám,
 - e) požadovat po příkazci řádné uplatnění nároků vůči beneficentovi nebo třetím osobám,
 - f) uplatnit vůči pojištěnému nárok na vrácení vyplaceného pojistného plnění nebo na náhradu škody v případě, že pojistné plnění bylo poskytnuto na základě nepravdivých informací nebo bez skutečného nároku na výplatu pojistného plnění nebo tento dodatečně pomínl,

² např. Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (Sdělení MZV č. 25/2000 Sbírky mezinárodních smluv)

- g) uplatnit vůči pojištěnému nárok na vrácení vyplaceného pojistného plnění a náhradu škody, která pojistiteli vznikla v případě, že plnění bylo poskytnuto na základě neúplných anebo nepravdivých informací nebo vyšlo najevo, že došlo k okolnostem dle článku IX.

2. Pojistitel je povinen:

- a) na základě oznámení o hrozbě pojistné události provést náležitě šetření spojené se zjištěním vzniku, příčiny a rozsahu pojistné události a projednat je s pojištěným,
- b) uvést výsledky šetření v rozhodnutí o pojistném plnění a seznámit pojištěného s jeho obsahem,
- c) vyplatit přiznané pojistné plnění ve lhůtě 15 dnů od data rozhodnutí o pojistném plnění,
- d) s náležitou péčí uchovávat dokumenty svěřené a poskytnuté pojistiteli.

Článek XIV. – Závěrečná ustanovení

1. Vztahy neupravené pojistnou smlouvou nebo pojistnými podmínkami se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.
2. Rozhodné znění pojistných podmínek a pojistné smlouvy je v jazyce českém.
3. Pojistitel je oprávněn vypovědět pojistnou smlouvu, jestliže:
- a) pojištěnému byla odňata bankovní licence, povolení k činnosti pojišťovny nebo jiné povolení potřebné k činnosti finanční instituce, byla na něho uvalena nucená správa, soud rozhodne o úpadku pojištěného nebo zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku pojištěného,
- b) tak stanoví pojistná smlouva,
- c) tak stanoví občanský zákoník nebo další právní předpisy.
4. Výpověď musí být písemná. Výpovědní doba počíná běžet dnem doručení výpovědi druhé straně a činí 6 týdnů, nestanoví-li zákon jinak.
5. Stane-li se některé ustanovení pojistných podmínek nebo pojistné smlouvy, v důsledku změny právních předpisů, a to i jen z části, neplatným, neúčinným, zdánlivým nebo neaplikovatelným, nečiní toto neplatnými, neúčinnými nebo zdánlivými zbývající ustanovení.
6. Informace, které si smluvní strany v jakékoli formě v souvislosti s uzavřením pojistné smlouvy a plněním povinností z ní vyplývajících navzájem poskytly, jsou důvěrné. Strana, které byly tyto informace poskytnuty, je bez souhlasu druhé strany nesmí poskytnout třetí osobě a ani je použít pro jiný účel, než pro který byly poskytnuty, nestanoví-li zákon jinak (např. zákon o pojišťovnictví apod.).

7. Pro spory vyplývající z pojistné smlouvy či s ní související jsou příslušné soudy České republiky.
8. Pojištění podle pojistných podmínek se řídí právním řádem České republiky.
9. V souladu s ustanovením § 1801 občanského zákoníku se pojistitel, pojistník a příkazce, kteří jsou podnikateli, odchylují od příslušných ustanovení § 1799 a 1800 občanského zákoníku o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem. Tímto je vyloučena případná neplatnost ustanovení těchto pojistných podmínek či pojistné smlouvy pro rozpor s uvedenými ustanoveními o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem, zejména neplatnost:
 - (i) doložek, které odkazují na podmínky mimo vlastní text pojistné smlouvy, s jejichž významem nebyl pojistník a/nebo příkazce seznámen, a ani nebude prokázána znalost pojistníka a/nebo příkazce o jejich významu;
 - (ii) doložek, které lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložek, které jsou pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná, a to i když to způsobí pojistníkovi a/nebo příkazci újmu a pojistníkovi nebyl její význam dostatečně vysvětlen; a
 - (iii) doložek, které jsou pro pojistníka a/nebo příkazce zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchylují-li se pojistná smlouva a pojistné podmínky závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech.